

Poissaolotilastot

Pol 26§ 2.mom.

Opetuksen järjestäjän tulee **ennaltaehkäistä** perusopetukseen osallistuvan oppilaan poissaoloja sekä **seurata ja puuttua niihin suunnitelmallisesti**. Opetuksen järjestäjän tulee ilmoittaa luvattomista poissaoloista oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle. ([25.11.2022/947](#))

[Perusopetuslaki 628/1998 - Ajantasainen lainsäädäntö - FINLEX®](#)

Opetussuunnitelmamuutokset:

Luku 5, Oppimista ja hyvinvointia edistävä koulutyön järjestäminen

Yhteinen vastuu koulupäivästä:

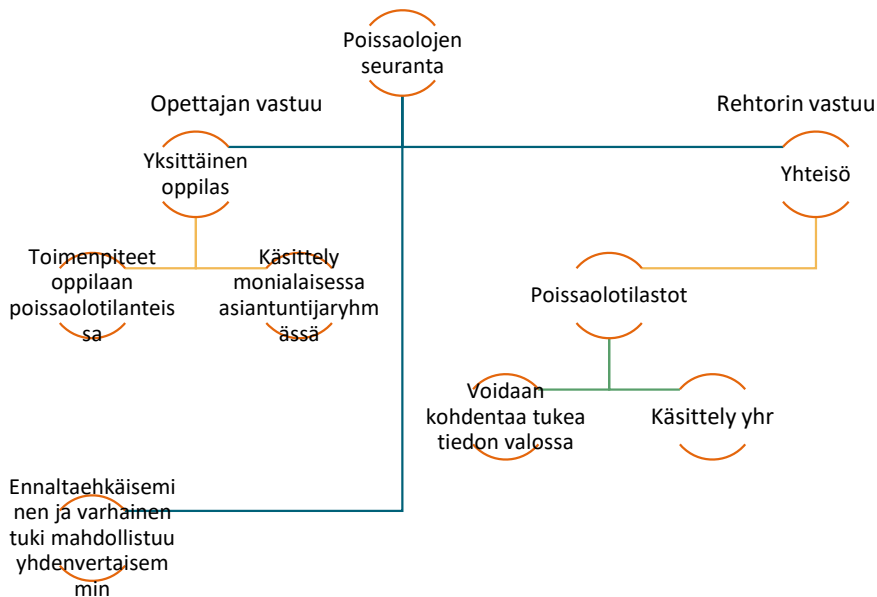
Kouluun kiinnittyminen ja poissaolojen ehkäiseminen

Poissaolojen seuranta ja niistä ilmoittaminen

Poissaoloihin puuttuminen ja taustasyiden selvittäminen

Paikallisesti päätettävät asiat: yhteinen vastuu koulupäivästä ja yhteistyö sekä poissaolojen ehkäiseminen, suunnitelmallinen seuraaminen ja poissaoloihin puuttuminen

Poissaolot hyvinvoinnin indikaattorina

1. **Turvallisuus.** On tärkeää selvittää, missä oppilas on, ellei hän ole koulussa eikä hänen poissaolostaan ole tullut ilmoitusta.
2. **Riskitekijöiden ja suojaavien tekijöiden tunnistaminen.** Poissaoloja seuraamalla voidaan tunnistaa sellaisia ilmiöitä sekä yksilö- että ryhmätasolla, jotka voivat ennakoida poissaolojen lisääntymistä tai suojata poissaoloilta.
3. **Systemaattinen koulun kehittämistyö.** Luokiteltua poissaolotietoa voidaan hyödyntää mm. osana koulujen hyvinvointityötä.
4. **Resurssitarpeiden tunnistaminen.** Runsaat poissaolot ovat usein oire, johon on syytä reagoida. Poissaoloja seuraamalla voidaan ennakoida ja tunnistaa resurssitarpeita mm. oppimisen ja koulunkäynnin tuen tai opiskeluhoitopalveluiden osalta.
5. **Toimenpiteiden tehokkuuden arviointi.** Poissaolomääriä seuraamalla voidaan tunnistaa toimivat ja toimimattomat interventiot, joilla pyritään vaikuttamaan poissaolojen syihin sekä yksilö- että ryhmätasolla.
6. **Huoltajien lisääntynyt osallistuminen.** Huoltajat tulee ottaa tiiviisti mukaan poissaolojen seurantaan ja keskusteluun mm. poissaolojen syistä, niiden kotona näkyvistä ensimerkeistä sekä poissaolojen seurannan tavoista omassa koulussa.

[Yhteisellä koulutiellä](#) : Käsikirja perusopetuksen oppilaiden läsnäolon tukemiseen ja poissaolojen vähentämiseen (valtioneuvosto.fi)

Toimenpiteet oppilaan poissaolotilanteissa-malli

Kouluikämyönteisyyden syitä tarkastellaan usein neljästä näkökulmasta:

- yksilötasolla → oppimisvaikeudet ja mielenterveysongelmat
- vanhemmuus-/perhetasolla → perheen matala sosioekonominen asema, vanhempien mielenterveysongelmat, perherakenne ja puutteelliset vanhemmuustaidot
- koulutasolla → huono kouluilmapiiri, vertaissuhteisiin liittyvät ongelmat, kiusaaminen ja ulkopuolelle jääminen, huonot oppilas-opettajasuhteet ja ajan viettäminen muiden luvattomasti poissaolevien vertaisten kanssa.
- yhteisötasolla → turvaton naapurusto, sosiaali- ja terveyspalveluiden puutteet sekä etniseen taustaan liittyvät jännitteet

Toimenpiteet oppilaan poissaolotilanteissa

Opetuksen järjestäjän tulee ennaltaehkäistä perusopetukseen osallistuvan oppilaan poissaoloja sekä seurata ja puuttua niihin suunnitelmallisesti. Opettajalla on lain mukainen velvoite puuttua poissaoloihin, mikäli hänellä nousee asiasta huoli (POL 26§).

Suomessa valtaisesti asuvat lapset ovat oppivelvollisia. (Oppivelvollisuuslaki 2§) Oppilaan tulee osallistua opetukseen, johon hänet on otettu (Perusopetuslaki 35§ ja 26§)

Koulun henkilökunnalla on velvollisuus ohjata opiskelu- huollon palveluihin (OPHL 11§ ja OH 16§)

Huoltajalla on lainmukainen velvollisuus varmistaa, että huollettavan oppivelvollisuus tulee suoritettua (PoL 26§ Oppivelvollisuuslaki 9§)

Viranomaisella on velvollisuus tehdä sosiaalihuoltolain mukainen yhteydenotto tai lastensuojeluilmoitus (SHL 35§, LSL 25§)

Läsnäolon vahvistaminen

Oppilaan läsnäoloa koulussa seurataan systemaattisesti ja jatkuvasti

Tuetaan vanhempia oppilaan koululäsnäolon vahvistamisessa.

Yhteisöllisen opiskelu- huollon keinoin lisätään oppilaiden ja huoltajien osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja positiivista ilmapiiriä.

-30

Huoli herännyt kotona/koulussa (yksikin huolta herättävä poissaolo riittää).

Luokanopettaja/-valvoja keskustelee huolesta oppilaan kanssa. **Yhteydenotto huoltajaan**, selvitetään perheen tuen tarvetta.

Opiskeluhuoltopalveluiden henkilöstön konsultointi varhain.

Huolen tilannekuvan kokoaminen.

Koulun tukitoimia aktivoidaan (pedagoginen ja opiskeluhuollollinen tuki).

50

-10% lukukaudessa

Huolen jatkuessa luokanopettaja/-valvoja kutsuu koole palaverin. Tarvittaessa sovitaan koulun sidosryhmien konsultaatiosta.

Palaveri kokoaa yhteen ne toimijat, jotka oppilas ja hänen huoltajansa arvioivat tarpeelliseksi koulunkäynnin tukemisessa. Palaverissa sovitaan tukitoimista, jatkotoimenpiteistä ja seurannasta.

Tarvittaessa palaveri voidaan laajentaa yksilökohtaiseksi monialaiseksi asiantuntijaryhmäksi.

Huolen kartoitus poissaoloista ja niiden syistä oppilaan kokonaistilanteesta toimii palaverin pohjana.

70

Huolen jatkuessa perustetaan viimeistään yksilökohtainen monialainen asiantuntijaryhmä, jossa sovitaan tukitoimista, poissaolojen juurisyiden pohjalta. Miten etenemistä seurataan ja kuka seurannasta miltäkin osin vastaa. Sovitaan oppilaalle vastuuhenkilö.

Poissaolojen syiden kartoitus päivitetään ja koulun tukitoimia tiivistetään. Mikäli tukitoimet ovat riittämättömiä, konsultoidaan sidosryhmiä ja/tai kutsutaan heidät mukaan yksilökohtaiseen monialaiseen asiantuntijaryhmään.

Pohditaan puuttumisen keinoja yhteistyössä oppilaan ja huoltajien kanssa sekä tuetaan perhettä.

100-

-20% lukukaudessa

Mikäli aiemmat tarjotut toimet eivät riitä/auta, poissaolot ylittävät 100 tuntia ja huoli jatkuu, tehdään konsultaation pohjalta yhteydenotto sosiaalihuoltoon yhteistyössä huoltajien kanssa, jos mahdollista. Yhteydenotto tehdään poissaolojen aiheuttaman syrjäytymisriskin huolesta. Oppilaan ja perheen saamat tukitoimet tulee mainita.

Koulu on selvittänyt poissaolojen syitä omalta osaltaan ja käyttänyt koulun tukitoimia monipuolisesti.

Sovitaan yksilökohtaisen monialaisen asiantuntijaryhmän seurantapalaverien ajankohdat. Koulun vastuuhenkilö jatkaa yhteistyötä lapsiperheiden sosiaalityön ja muiden lapsen yhteistyötahojen kanssa koulun tukitoimien jatkuessa. Tilannetta seurataan jatkuvasti. Yhteistyön jatkuminen lapsen ja hänen huoltajiensa kanssa tärkeää.

Koulun tukitoimet, arvioidaan säännöllisen tuen riittävyyttä

MITEN?

- turvallinen luokkahenki
- tunne- ja vuorovaikutustaitojen vahvistaminen
- erilaiset välituntijärjestelyt
- tuki oppimiseen

- selvittää huolen aihetta enemmän
- koulussa turvallinen aikuinen, jonka puoleen kääntyy (esim. luokanvalvoja, kouluvalmentaja)
- kasvatuskeskustelut
- koululla turvallinen rauhoittumispaikka

- vuorovaikutus- ja tiedostustaitojen tukeminen, ahdistuksen hallinta, mentaaliset altistus-harjoitukset
- check in check out -kontakti päivän alkuun ja loppuun
- kaverin / vanhempien / luokan tuki oppilaan kouluuntuloon
- ISAP-poissaalakysely

- yksilölliset ratkaisut opetuksessa
- näyttöjen antaminen muiden kuin kokeiden muodossa
- SRAS-R poissaolokysely
- konsultaatiot (lapsiperheiden sosiaaliohjaus ja neuvonta)

- pienin askelin kouluun takaisin kiinnittäminen, oppitunti kerrallaan
- lyhennetty koulupäivä
- osittainen itsenäinen suorittaminen, muussa paikassa annettava opetus
- altistaminen, esim. sukulaisten, kouluvalmentajan tai nuorisotyön tekijän avulla

Lyhytaikaisia kouluakäymättömyyden seurauksia ovat esimerkiksi:

- heikot oppimistulokset (Gottfried 2009)
- mielenterveysongelmat (Ek & Eriksson 2013)
- koulukiusaaminen (Havik, Bru & Ertesvåg 2015) ja
- päihteiden käyttö (Hill & Mrug 2015).

Pitkäkestoinen kouluakäymättömyys voi johtaa koulupudokkuuteen (Schoeneberger 2012; Smerillo, Reynolds & Ou 2018), jonka taas on havaittu olevan yhteydessä muun muassa:

- aikuisuuden työllistymis-, talous- ja terveysongelmiin sekä
- rikollisuuteen (Lansford, Dodge, Pettit & Bates 2016).

Pitkällä aikavälillä kouluakäymättömyyden on todettu lisäävän myös yhteiskunnan taloudellisia kuluja (Latif, Choudhary & Hammayun 2015).

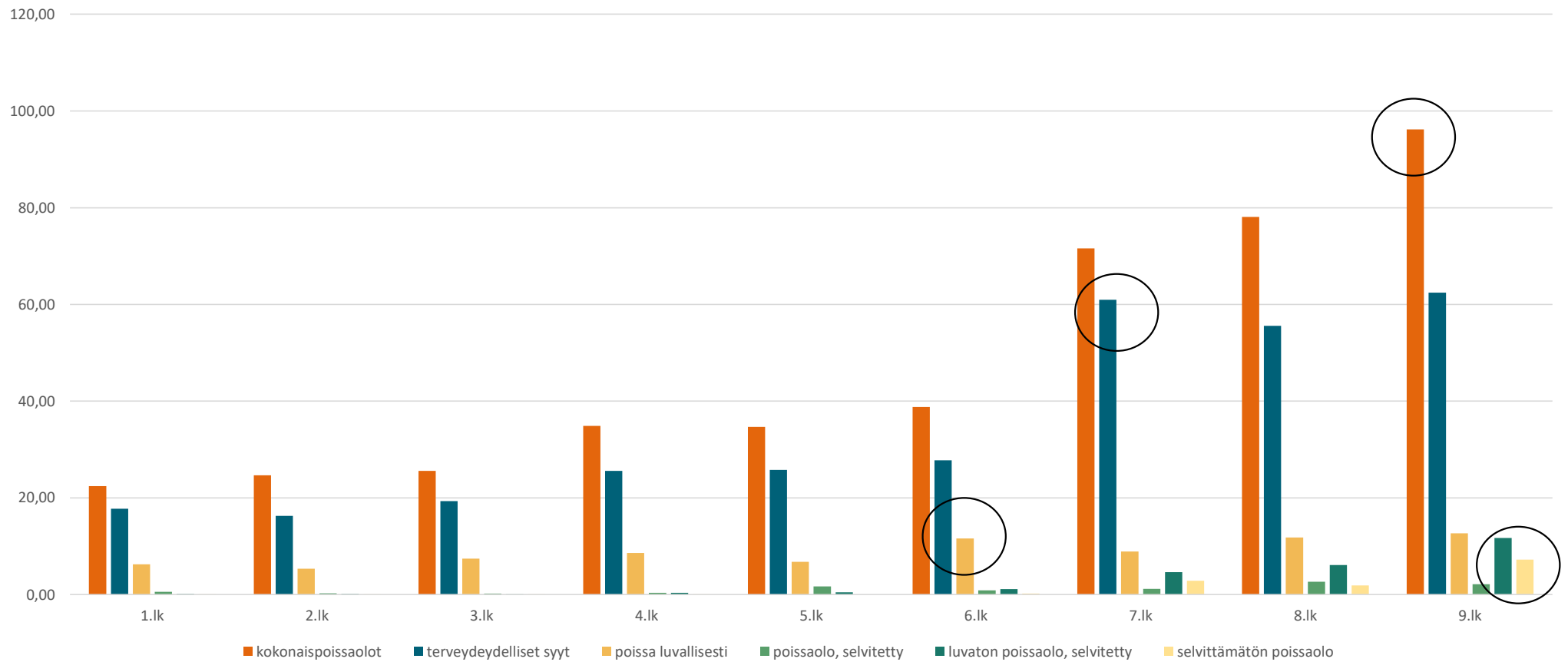
**10% koulupoissaolojen
jälkeen riskitekijät
kasvavat.**

Kouluakäymättömyydellä on monenlaisia seurauksia, minkä vuoksi siihen on tärkeää puuttua varhaisessa vaiheessa.

Poissaolot Mäntsälässä

Kevätlukukausi 2024

Mitä on tehty

Poissaololuokitukset kansallisen suosituksen mukaan otettu käyttöön

poissaolohälytykset poissaolon portaiden mukaan otettu käyttöön

- opettajien ja rehtorin työskentelyn tueksi

poissaolojen seuranta tilastointi yksilö-, luokka-, koulu- ja opetuksen järjestäjätasolla

- opettajan jatkuva seuranta
- koulun seuranta kvartaaleittain, lukukausittain raportointi oppimisen tuen erityisasiantuntijalle
- opetuksen järjestäjän seuranta lukukausittain

Toimenpiteet oppilaan poissaolotilanteissa –malli käyttöön otettu

- jalkauttaminen jatkuu
- ohjeita, miten toimia yksittäisen oppilaan poissaolojen ennaltaehkäisemiseksi ja vähentämiseksi

poissaolojen taustasyiden kartoituslomakkeiden käyttöä vahvistettu

tärkeintä kouluun kiinnittymisen tukeminen kaikissa nivelvaiheissa

Tarvitaan:

merkitemiskäytänteiden tarkastelua ja yhtenäistämistä

- poissaolojen osalta
- läsnäolojen osalta

Koodi, selite ja lyhyt nimi Wilmassa	
Poissa terveydelliset syyt	Oppilas on fyysisesti poissa koulusta sairauden, fyysiseen tai psyykkiseen terveydenhoitoon liittyvän tapahtuman tai vastaanottokäynnin (esim. hammaslääkäri, terapia, leikkaus) vuoksi
Poissa luvallisesti	Huoltajan ennalta anoma vapaa, myös yksittäiset oppitunnit ja koulupäivät (lomamatka, harrastukseen liittyvä poissaolo, etävanhemmalla)
Poissaolo selvitetty	Käytetään niissä tapauksissa, kun poissaolo ei kuulu mihinkään muuhun kategoriaan, mutta luokitellaan luvalliseksi (esim. huoltaja unohtaa etukäteen hakea loman)
Luvatton poissaolo selvitetty	Huoltajan tai opettajan selvittämiä luvattomaksi luokiteltu poissaolo (pinnaus tai yli oppitunnin kestävä myöhästyminen)
Selvittämätön poissaolo	Koululla ei tietoa miksi oppilas on poissa. Poissaolo voidaan opettajan tai huoltajan toimesta selvittää ja muuttaa toisen kategorian merkinnäksi.

Kiitos

Terhi Vilén